

ที่ ๗/๒๕๖๐

เรื่อง การปรับปรุงระบบการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ

โดยที่การบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายและต้นทางของกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ หากมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องเป็นธรรมแล้ว ย่อมกระทบต่อขวัญ กำลังใจ ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งหากมีผู้ใช้การแต่งตั้งเป็นช่องทางเรียกรับผลประโยชน์อันไม่ชอบด้วยกฎหมายและปราศจากจรรยาภิบาลด้วยแล้ว ก็ยิ่งก่อให้เกิดความคับแค้นใจแก่ผู้ได้รับผลกระทบและอาจเป็นการปลักการต่อไปให้แก่ประชาชนกลายเป็นวัฏจักรแห่งการทุจริตในวงราชการ ความไร้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมจำเป็นต้องปฏิรูประบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ ซึ่งรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ดำเนินการในบางเรื่องบางประเด็นมาแล้วเป็นลำดับและจะต้องดำเนินการต่อไปให้สมบูรณ์ทั้งระบบเพื่อตอบสนองความคาดหวังของประชาชน

ในส่วนของ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจซึ่งตามกฎหมายในปัจจุบันเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาตินั้น แม้จะมีกลไกการปฏิบัติภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติอยู่แล้ว แต่ควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการกลั่นกรองให้เกิดความรับผิดชอบ ความถูกต้องเรียบร้อยเป็นธรรมและมีความเหมาะสมตรงกับความรู้ความสามารถตามสายการบังคับบัญชาและการจัดสรรอัตรากำลังในแต่ละพื้นที่ยิ่งขึ้น เพื่อให้มีขั้นตอนชัดเจน โปร่งใส ปราศจากการวิ่งเต้น การเรียกรับ ให้ หรือสัญญาว่าจะให้สิ่งตอบแทนแลกเปลี่ยนกับการแต่งตั้ง และปลอดจากระบบอุปถัมภ์อันเป็นความจำเป็นต่อการปฏิรูประบบราชการ ตลอดจนการเตรียมการให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับกิจการของตำรวจตามมาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๖๐ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำลังจะประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๔/๒๕๕๘ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมาให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บัญชาการเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานระดับกองบังคับการ แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจระดับกองบังคับการ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรองหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นทุกคนเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น แล้วเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานระดับกองบัญชาการเพื่อดำเนินการตาม (๒) หรือเสนอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สั่งแต่งตั้งในกรณีการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินการตาม (๓) ต่อไป แล้วแต่กรณี

(๒) ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานระดับกองบัญชาการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจระดับกองบัญชาการ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรองหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นทุกคนเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น และการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่ได้รับการเสนอตาม (๑) แล้วเสนอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อดำเนินการตาม (๓) หรือดำเนินการแต่งตั้งต่อไป แล้วแต่กรณี

(๓) ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจโดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรองตำรวจแห่งชาติและรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทุกคนเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่ได้รับการเสนอตาม (๑) หรือ (๒) แล้วเสนอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อดำเนินการแต่งตั้งต่อไป

กรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งเห็นว่ารายชื่อข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีความไม่เหมาะสมหรือมีข้าราชการตำรวจซึ่งเห็นสมควรดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งมีอำนาจแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ แล้วดำเนินการแต่งตั้ง หรือสั่งให้พิจารณาทบทวนการเสนอแต่งตั้งได้ตามควรแก่กรณี”

ข้อ ๒ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๗) ถึง (๑๐) ในวาระการแต่งตั้งประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๑/๒๕๕๙ เรื่อง การปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ จนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยให้นำข้อ ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้กระทำโดยสุจริต เป็นธรรม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดหากมีเรื่องร้องเรียนหรือข้อสงสัยว่ามีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือมีการเรียก รับ ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ประโยชน์ตอบแทน แลกเปลี่ยนหรือจูงใจในการแต่งตั้งไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ให้ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบหรือสอบสวนโดยเร็วและรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ การเรียก รับ ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ประโยชน์

ตอบแทนหรือการแลกเปลี่ยนหรือจูงใจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ เพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง เมื่อตรวจสอบแล้วให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยกำหนดมาตรการคุ้มครองพยานหรือผู้แจ้งเบาะแสชี้ช่องด้วย ในกรณีจำเป็นจะเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อสั่งให้ข้าราชการตำรวจที่ถูกร้องเรียนหรือเกี่ยวข้องไปปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานอื่นหรือนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นการชั่วคราวระหว่างการตรวจสอบก็ได้

ข้อ ๔ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติศึกษาแนวทางการปฏิรูปตำรวจทั้งระบบ โดยอย่างน้อยให้ครอบคลุมถึงการปรับปรุงการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ โดยพิจารณาเปรียบเทียบผลดีผลเสียและความเป็นไปได้ของหลักประกันความเป็นธรรมในการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ การมีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม การดำเนินการทางวินัย การจัดระเบียบเกี่ยวกับอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา การควบคุมและถ่วงดุลการใช้ดุลยพินิจ การกระจายอำนาจ การนำวิทยาการตำรวจสมัยใหม่ เทคโนโลยี และการบริหารราชการแนวใหม่มาใช้ในกิจการตำรวจ การปรับปรุงประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การให้บริการที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและการจัดระบบสวัสดิการของข้าราชการตำรวจโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม หลักธรรมาภิบาล สิทธิมนุษยชน การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ การปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ แล้วรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๖๐ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รับไปพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ข้อ ๕ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๖ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

